

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1946

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",

38 — ΤΣΩΡΤΣΙΛ — 38

ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΑΧΙΛΛ. Α. ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΣ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ *

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' (50 Α, Β, C)

ΣΩ. "Υστερ' απ' αυτά λοιπόν κοίταξε. Με τὸ νὰ θέλωμε νὰ φύγωμε ἑμεῖς ἀπ' ἐδῶ χωρὶς νὰ πείσωμε τὴν πόλι, ποιὸ ἀπ' τὰ δύο κάνομε; Κακοποιῶμε κάποιους, καὶ μάλιστα ἐκείνους στοὺς ὁποίους δὲν πρέπει διόλου νὰ τὸ κάνωμε αὐτό, ἢ ὄχι; Καὶ ἐμμένομε σ' ἐκείνα ποὺ ἀπὸ κοινοῦ μ' αὐτοὺς παραδεχτήκαμε πὼς εἶναι δίκαια, ἢ ὄχι;

ΚΡ. Δὲν μπορῶ, Σωκράτη, νὰ δώσω ἀπάντηση σ' αὐτὴ σου τὴν ἐρώτηση· γιατί δὲν ἐννοῶ τί θέλεις νὰ πῆς.

ΣΩ. Λοιπὸν ὡς ἐξῆς σκέψου. Ὑπόθεσε ὅτι, ἐνῶ πρόκειται ἑμεῖς ἀπ' ἐδῶ εἶτε νὰ δραπετεύσωμε, εἶτε νὰ—ὀνόμασέ την, ὅπως ἄλλοιῶς πρέπει νὰ τὴν ὀνομάσῃ κανεὶς αὐτὴ τὴν πράξι μας—ὕποθεσε, λέγω, πὼς ἤθελαν ἔρθει οἱ Νόμοι ²⁷ καὶ οἱ ἀρχὲς τῆς πόλεως καὶ παρουσιαζόμενοι ξαφνικὰ μπροστὰ μας ἤθελαν μᾶς ρωτήσῃ· «Γιὰ πὲς μου Σωκράτη, τί ἔχεις στὸ νοῦ σου νὰ κάμῃς; Μὲ αὐτὴ σου τὴν πράξι ποὺ ἐπιχειρεῖς νὰ πράξῃς, δὲν εἶν' ἀλήθεια πὼς σκέπτεσαι καὶ τοὺς Νόμους ἑμᾶς νὰ μᾶς καταστρέψῃς καὶ ὀλόκληρη τὴν πόλι, ὅσο ἐξαρτᾶται ἀπὸ σένα; Ἡ ἔχεις τὴ γνώμη πὼς εἶναι δυνατόν πιά νὰ ὑπάρχη καὶ νὰ μὴν ἀνατραπῇ ἀφεύκτως ἐκείνη ἢ πόλις στὴν ὁποίαν οἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων δὲν ἔχουν καμιάν ἰσχύ, παρὰ ἀπὸ ἰδιῶτες καθίστανται ἄκυρες καὶ καταπατοῦνται;» Τί θὰ ποῦμε, Κρίτων γιὰ νὰ ἀπαντήσωμε σ' αὐτὰ καὶ ἄλλα τέτοια; Γιατί πολλὰ θὰ μποροῦσε κανεὶς, ἅμα μάλιστα εἶναι καὶ ρήτορας, νὰ πῆ γιὰ τὴν ὑπεράσπισι ²⁸ αὐτοῦ τοῦ νόμου καθὼς πρόκειται νὰ καταπατηθῇ, γιὰ τὴν ὑπεράσπισι δηλαδὴ τοῦ νόμου ποὺ ἐπιτάσσει οἱ ἀποφάσεις ποὺ ἐκδοθήκανε ἀπ' τὰ δικαστήρια νὰ ἔχουν κύρος. Ἡ θὰ ποῦμε πρὸς αὐτοῦς, ὅτι «Μάλιστα, ἐπιχειροῦμε νὰ τὸν καταπατήσωμε αὐτὸν τὸ νόμο, γιατί μᾶς ἀδικοῦσε ἢ πολιτεία καὶ ὄχι ὀρθῶς ἔκρινε τὴ δίκη μας;» Αὐτὴ τὴν ἀπάντησι θὰ δώσωμε ἢ τί θὰ ποῦμε;

ΚΡ. Αὐτὰ βέβαια θὰ ποῦμε, Σωκράτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ' (54 Δ, Ε)

Αὐτὰ, (δηλ. τὰ λεγόμενα τῶν νόμων) ἀγαπητὲ φίλε Κρίτων, σὲ διαβεβαιώνω πὼς τάκούω, ὅπως ἀκριβῶς ἐκείνοι ποὺ μυσθύνονται στὰ μυστήρια τῶν Κορυβάντων ⁴⁸ νομίζουσι πὼς ἀκοῦνε τοὺς αὐλοῦς, καὶ μέσα μου αὐτὸς ὁ ἦχος αὐτῶν τῶν λόγων βουτίζει καὶ με κάνει νὰ μὴν μπορῶ νὰκούω ἄλλα λόγια. Ἐπομένως νὰ ξέρῃς, κατὰ τὴ γνώμη τουλάχιστο ποὺ ἔχω τώρα, ἂν πρόκειται νὰ μοῦ πῆς λόγια διαφορετικὰ ἀπὸ αὐτὰ, στὰ χαμένα θὰ τὰ πῆς. Μολαταῦτα ὁμως, ἂν νομίζῃς ὅτι θὰ φέρῃς κανέν' ἀποτέλεσμα, λέγε.

ΚΡ. Ἀλλά, Σωκράτη, δὲν ἔχω νὰ πῶ τίποτ' ἄλλο.

ΣΩ. Ἄφησε λοιπὸν, Κρίτων, κι' ἄς κάνωμε ἔτσι, ἀφοῦ ἔτσι ὁ Θεὸς ⁴⁹ ὑποδεικνύει ὅτι πρέπει νὰ κάμωμε.

* Ἀπόσπασμα ἀπὸ ἀνέκδοτη μετάφραση μὲ εἰσαγωγή καὶ σημειώσεις.

27. Τὴ σκηνὴ αὐτὴ μὲ τὴν προσωποποίησι τῶν Νόμων τὴ μιμήθησαν κατόπιν καὶ ἄλλοι, ὅπως π. χ. ὁ Κικέρων στὸν πρῶτο τοῦ λόγου κατὰ τοῦ Κατιλίνα VII, 18. XI, 27.

28. Ὑπονοεῖ ἐδῶ ὁ Σωκράτης τὴ συνθήκη ποὺ ὀρίχθη τότε στὴν Ἀθήνα, ἅμα ἐπρόκειτο δηλαδὴ νὰ καταργηθῇ κανένας νόμος, νὰ διορίζεται καὶ συνήγορος τοῦ νόμου αὐτοῦ, ἦτοι ἓνας ρήτορας ποὺ νὰ ὑπερασπίσῃ αὐτὸν τὸ νόμο ἀναπτύσσοντας τὰ καλά ποὺ μποροῦσε αὐτὸς νὰ ἔχη.

48. Οἱ Κορυβάντες ἦταν κατὰ τὴ μυθικὴ παράδοση ἀκόλουθοι τῆς θεᾶς Κυβέλης, τῆς Φρυγίας Ρέας, κι' αὐτοὶ καθιέρωσαν τὰ σχετικὰ μὲ τὴ λατρεία τῆς μυστήρια.

49. Ὅχι κανένας ὀρισμένος θεός, ἀλλὰ τὸ θεῖον ὄν γενικὰ, ποὺ κατὰ τὸ διάλογο ἐκπροσωπεῖται ἀπ' τὸν ὀρθὸ λόγον, ἀπ' τὴ λογικὴ.